

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:
 Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6 60
 pol leta 6 „ 60 „ 3-30
 četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne odzivamo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisni naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druga reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREG“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primoreg“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trzinu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Vsiljevanje laških uradnikov.

Lahi gledajo na to, da imajo po vsch c. kr. uradih svoje ljudi; pa ne le tam, kjer bi jim pritikal, marveč istofako hoče o imeti tudi po čisto slovenskih krajih svoje c. kr. uslužbenca.

Vlada jim gre v tem oziru na roko na celi črti. Sprejemajo se povsodi najrajši laški kandidatje. Na sposobnost se ne gleda toliko, najmanj pa na jezikovno znanje. Dosti da zna laško kak kandidat za c. kr. službo, pa ga vzamejo. Kaj slovenščina! Te se že privadi tekem let toliko, da bo izhajal za veliko silo s strankami. To zadostuje, več ni treba. Tako je zlasti po srednjih in nižjih službah, kar je višjih, je sicer tuintam malce drugače, pa le tuintam, kjer je že tako potreba.

Posledica tega je, da vidimo po sodnih, postah, davkarijah itd. nastavljenih vse polno uradnikov, ki ne znajo nič slovenski ali pa le prav malo. Slovenski uradniki so pomešani med njimi, so pa za to tukaj, da delajo in vlečejo, docim marsikateri laški uradnik na ta račun leno bo pase, ali avanzira pa prav on, Slovenec ostane za delo. Laške uradnike se protežira na celi črti in slovenske se pogostoma preterira brez vsakega pravega vzroka. Namisljen vrok se seveda že dobi. To niteško, kadar se hoče kakega laškega mladca spraviti naprej. Se že dobi kaj, ali pa se izmislili ali naravnost zapelje prizadetega, da se ga more potem očrniti. Lahi so mojstri v takem pogledu, in tisti, ki odločujejo pri imenovanjih, gledajo Lahom ne le skozi prste ampak skozi roko, pri Slovencih pa naredijo iz vsake muhe slona. Kdor pozna te razmere, nam pritrdi, da je res tako in nič drugače.

Sad takega postopanja je preplavljanje c. kr. uradov med Slovenci z Lahi, ki znajo slovenski kolikor toliko, preveč pa s takimi, ki ne znajo, in sad tega je zapostavljanje slovenskih kandidatov na celi črti.

Le poglejmo v Kobarid! Okraj je čisto slovenski, zategadel je prav edino le to, da službujejo tam uradniki, popolnoma zmožni

slovenskega jezika, in sicer ne le višji, ampak tudi nižji uradniki. Na sodnji n. pr. je neobhodno potrebno, da ume tudi kancelist natančno ljudstvo, katero prihaja v urad, ter da ume vloge. Ali kaj se je zgodilo. Trije kandidatje so bili za službo c. kr. sodn. kancelista v Kobaridu: dva Laha in en Slovenec, in sicer prvo dva Laha, na tretjem mestu pa Slovenec, dasi je ta Slovenec najbolj sposoben med vsemi in ima že tudi druge izpite, katerih ona dva nimata. Za substitucije je dober, ali za imenovanje pa zopet ni bil dober — marveč imenovan je Lah Maniaco, ki jezikovno nikakor ni toliko vsposobljen, da bi tikal na mesto v popolno slovenski okraj. Zna nekaj, ali tisto ne zadostja. Ta slučaj je naravnost gorostasen. Ubogega cloveka pehajo semtert, ter izkoriščajo, avanzirati pustijo pa take laske mladice, kakršne smo že popisali, da so po sodnjih. To je pravi skandal! Na tak način naravnost pehajo Slovence iz cesarskih službah, kajti kdo pa pojde v take službe, ako se bo rabilo le za delo, avanzirati pa mu pustilo pred nosom laske kolege? S takim postopanjem se hoče doseči dvoje: izstisniti Slovence iz službah, potem pa se hinavsko opravicevati: Kaj hotete, ko pa ni slovenskih kompetentov; saj bi jih radi imenovali, pa jih ni! To bi radi dosegli, ali tega ne smejo doseči, tudi če delajo tako, da imenujejo kakor za nalašč namesto sposobnega Slovenca nesposobnega Laha. Naloga slovenskih uradnikov je vstrajati, drugače pa je naša naloga, spraviti v vse take urade kar le mogoče Slovencev! Le po tej poti in ob odločnem nastopanju drugih merodajnih naših faktorjev bo mogoče beležiti vspehe ter spraviti v nekako ravnotežje laško in slovensko uradništvo. Mi nismo sovražniki laškimi uradnikom kot osebam, ampak nam gre za pravico in principe. Mi hočemo tudi v uradniškem stanju jednako veljavnost Slovencev z Lahom, mi hočemo le to, kar je prav. Kako pa se postopa, povemo ta-le prav drastičen slučaj. Neki laški uradnik je hotel iz Furlanije v Gorico. Dosegel je to hitro, in prostor mu je moral narediti Slovenec, katerega so poslali na deželo, dasi je bil zbog svojega jezikovnega znanja potreben v Gorici, oni

Lah pa sploh slovenski ne za. Neverjetno se čuje to, ali je, žalibog, resnično!...

Po višjih službah Lahi, po nižjih službah Lahi, povsodi v celem uradniškem sestavu so Lahi v ospredju. Proti temu se moramo upirati, to vsiljevanje laških uradnikov med Slovence in s tem združeno zapostavljanje Slovencev mora nehati. Slučaj v Kobaridu je tipičen. Zatorej opozarjamo nanj naše poslance. Storit se morajo koraki, da se vsavi tako preziranje in žaljenje slovenskega naroda. Do tu in ne dalje!

Dopisli.

Is Avč. — Slučajno sem dobil v roko št. 6. „Prismojenca“. V njem sem čital dopis „Kanalska posta“. Pri prvem stavku sem se spomnil ribniškega Urbana, in res mu je dopisnik po svoji pisavi ves podoben. — Dragi citatelji bi mislili, da ta clovek ni videl šole od znotraj, pa, kakor ga mi poznamo, je drsal šolske klopi celih 18 let. Ako ga ugledaš na cesti, si boš gotovo mislil, da temu cloveku ne tečejo prav kolesca v glavi. Eno ramo više, glavo drži po strani, ziba se kakor gos, poje, žvižga ali piška kakor 12 letni paglavci. Oglejmo si ga v krčmi. Tam navadno hvali vino ali pravi, da je slabo, kako ga pozna, kako ga zna on napravljati, pa vendar pogosto ne ve, koliko da ima moči, ker se ga preveč nalezje. Ali hoče pa vse vedeti in znati, in ga morajo vsi poslušati, kakor da bi jih plačal. Na tistega pa, ki je blizu njega, vedno pljuje, kakor da bi šel z vetrom dež, po obleki ali po obrazu, to mu je vse eno. Ako pa dobi kakšno Perpetuo ali Pepko, hodita s svojim prelepim petjem iz sobe v sobo in nadlegujeta goste. Oglejmo si ga na govornici! Tam je, kakor sem že rekel, z enim ramenom više, v rokah mečka žepno ruto, se briše po eni strani in skoro vsako besedo premelje po dvakrat, nekatero pa celo trikrat, štirikrat. Na primer: pravil je, da je bral v časniku: Svinja je snedla otročička, otročič je snedla svinja, varujte otročičke, da jih ne sne svinja. Drugič je govoril o dvoživkah: Kača leži, kača zvihta, kača drži na sredi svojega telesa svojo

glavo, svojo glavo kača. Tretjič pa: ta teden bo bira mesa, bom pobiral meso, suho meso, pa ne da mi daste kost, kost, suho kost, suha kost je smrt, smrt je suha kost....

Dopisnik opisuje, da naša železnica dobro napreduje, samo da nas slabo plačujejo. Kaj njemu mar, on nam ni gotovo nič doležil. Potem omenja č. g. dekana v Kanalu radi oklicev, morda mu je žal, da je kaj zasluzil. Vlekel je njega čez zobe, ker ve, da je miroljuben clovek, ker kakega drugega Kanalca se mu ni zdelo varno opisati, da bi mu jih ne dal po celjustih. Potem pa se preziba dopisnik v Avče. Tam pravi, da je bila komedija, ali brez srečkanja. Da bi pa on ne zaostal za Avčami, jo je napravil tudi on, in se s srečkanjem; kupil je veliko ženskih rut, volnenih in bombažastih, in je rekel, da bojo za darila igralkam, ne vem pa, ali ni bilo moških, ali je le ženkam dajal darila. Kakor piše dalje, je bila nad Avčami poroka, pa pravi, da sta se ženin in nevesta jokala. Ni čuda, ker gotovo sta mislila, da sta naredila važen korak, ali on, katerega Bog je trebul, si je mislil, kaj se je treba jokati, ko je potica pečena. Potem opisuje avške pevce, kako so šteli tak. On pa kakor učitelj pevcev tega ni umel, ker basl njegovih pevcev so pri neki pesmi vedno za dva takta zaostali. Pravi, da pri črnih mašah se je bilo „za zjokati“. Saj to je bilo prav, saj črna maša je gotovo za katerega dragih rajnikih. V pesmi črnih maš so tudi besede Lux perpetua, on pa je zapisal Lucija in Perpetua. Gotovo je imel v spominu oni lep večer, ko so šli tam mimo, kjer gradijo železniško postajo, z Lucijo in Perpetuo, ali se lepše je bilo s Pepko in Maričko, katerima je tudi bonbončke kupil. Potem opisuje, da so Avčani djali vikarja v časnike zaradi „ofra“, da so mu dali sville kronica, pa še petčev nimajo, da bi jih nesli za „litro“. Pa vendar morajo biti dohodki in ofer avškega vikarja boljši kakor gospoda X, ker vemo, da ni zapisan ne na vratih ne v dolžnih bukvah, kakor on. Potem se mu zdi zopet komedija, da hodi po Kanalu dosti Mace-doncev in Črnogorcev in da imajo cepljene koze na čelu, nosu in bradi. Boljše, da bi bil molčal o tem, ker prav on in njegovi kolegi

Trije mušketirji.

Napisał Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

»Milost, gospod, usmiljenje, v imenu mlade dame, ki jo ljubite in smatrate za mrtvo, pa vendar ni mrtva!« vsklikne razbojnik, ki je pal na kolena in se oprl z roko ob tla, kajti vsled izgube krvi so ga pričele zapuščati moči.

»In od kod veš, da ljubim mlado damo in sem jo smatral za mrtvo?« vpraša d'Artagnan.

»Iz pisma, katero ima moj tovariš v svojem žepu.«

»Vidiš torej, da hočem imeti to pismo na vsak način,« pravi d'Artagnan. »Zato nikakega obotavljanja, nikakega vzdihovanja, sicer ti kljub temu, da se mi gnusi, omočiti svoj meč še enkrat s krvjo takega revčeta, kakor si ti, prisegam kot plemič!...«

In pri teh besedah napravi d'Artagnan tako grozečo gesto, da ranjenec vstane.

»Stojte, stojte!« vsklikne, kajti strah mu da novega poguma; »saj grem... saj grem!...«

D'Artagnan vzame vojakovo puško, mu nastavi meč na hrbet in ga odžene tako proti njegovemu tovarišu.

Strašno je bilo gledati, kako pušča ta nesrečnik na svojem potu za seboj dolgo krvavo sled, bled kakor smrt in prizadevaje si, priplaziti se neopažen do telesa svojega sokrivca, ki je ležal oddaljen kakih dvajset korakov.

Strah se je zrcalil na tem znojnem obličju tako, da se prične d'Artagnanu smiliti. Pogleda ga in reče prezirljivo:

»Prav torej; pokazati ti hočem razloček med možem, ki ga navdaja pogum, in plašljivcem, kakoršen si ti; počakaj, grem sam naprej.«

In lahkih korakov, paznih oči, opazuje gibanje sovražnika ter izrabljaje vse prednosti terena, pohiti d'Artagnan k drugemu vojaku.

Na dva načina je bilo mogoče doseči cilj: preiskati ga na mestu ali pa ga vzeti s seboj, zavarovati si z njim telo kakor s ščitom ter ga preiskati šele pozneje na varnem.

D'Artagnan si izbere drugo sredstvo ter oprta morilca na svoje rame v hipu, ko počijo sovražnikovi strelji.

Lahko vzmajanje, glas treh krogelj, ki so se zadržle v meso, poslednji krik in groza smrtne boja so pokazali d'Artagnanu, da mu je mož, ki ga je hotel umoriti, rešil življenje.

D'Artagnan dospe na varno in vrže truplo poleg ranjenca, ki je bil prav tako bled kakor mrtvec.

Takoj ga prične preiskovati: listnica, mošnja, v kateri je bil očitno še del svote, ki jo je sprejel razbojnik za svoj čin, kocka in tresalka za kocko, to je bila mrtvega zapuščina.

Kocko in tresalko pusti na tleh, kakor ste padli, mošnjo vrže ranjencu, sam pa nestrpno odpre listnico.

Med raznimi papirji brez pomena najde pismo, zaradi katerega je tvegaj svoje življenje. Glasilo se je: Ko si izgubil sled te ženske, ki je zdaj na varnem

v samostanu, kamor priti bi je ne bil smel nikdar priti, vsaj pazi, da ne izgrešiš moža; sicer vedi, da imam dolgo roko in ti boše sto louisdorov, ki jih imaš od mene, drago plačati.«

Nikakega podpisa. Vendar je bilo jasno, da je pisala pismo mlady. Zato je spravi v žep in prične izpraševati ranjenca. Ta prizna, da je prevzel s svojim mrtvim tovarišem nalogo, odpeljati mlado ženo, ki je imela zapustiti Paris skozi barriere de La Villette, da pa sta toliko časa pila v neki krčmi, da se je voz že deset minut prej odpeljal mimo, ne da bi ga kdo oviral.

»Ali kaj bi bila napravila s to žensko?« vpraša d'Artagnan z velikim strahom.

»Privesti bi jo bila morala v neko palačo na Place-Royale,« pravi ranjenec.

»Da, da,« zamrmra d'Artagnan, »tako je, k mlady sami sta jo imela privesti.«

Mladi mož se zgrozi, vidé, kako strašna maščevalnost je silila to žensko, uničiti njega in one, ki so ga ljubili, in kako je poznala razmere na dvoru. Brez dvoma je dobivala ta poročila od kardinala.

Toda poleg tega ga tudi vzradosti, da je izvedel, da je kraljica končno našla ječo, v kateri se je pokorila uboga gospa Bonacieux za svojo udanost, ter jo oprostila. Pismo, katero je dobil od mlade žene, in voznja po cesti od Chailleta sem, voznja, ki je bila podobna skoro prikazni, to mu je bilo zdaj razumljivo.

Kakor je rekel Athos že prej, je bilo zdaj mogoče, najti gospo Bonacieux, in priti v samostan, tudi ni bilo nemogoče.

si jih kar sami cepijo po bestnih jarkih, celo klobuk ondi puste. Tudi za nje bi bilo prav, da bi jim Bog pamet premenjal. Obira potem se čuva v Ročinju ter se zadirja v pevce in orglje na Gorenjem polju — svojih pa ne slisi, ko so najslabše na Goriskem. Ohljuje končno, da bo se pisal. Naj le, ali kaj bolj pametnega. Sicer pa dobi za vse robotosti primeren odgovor.

Domate in razne novice.

Umrl je v Postojni g. Rihard Seber, lastnik tamkajšnje tiskarne, star 48 let. Blag mu bodi spomin!

Predavanje dr. Baumgartna. — Si- notič se je vršilo v gledališki dvorani napovedano predavanje dr. Baumgartna o moči živcev, obrabi in zopetni pridobitvi. Dvorana je bila skoro polna občinstva in vse je z največjo pazljivostjo sledilo prav zanimivemu predavanju simpatičnega dr. Baumgartna. Iz vsega govora se je videlo, da govori mož bogatihkušenj in širokega strokovnega obzora. — Razlagal nam je moč živcev, kako deluje, kako se pojavlja, kako vpliva na življenje, pripovedoval, kaj je talent, zenij. Tudi moč živcev je individualno razvita, pri jednih več, pri drugih manj, od tod obširen delokrog jednih, utesnen drugih, ali pri uporabi teh svojih močij se čutilahko vsakdo urednega. Imamo ljudi, ki so pisali učene knjige, pesnike, filozofe, itd., ki so vporabili ponajveč vso na razpolago jim stoječo živčno moč, tako da o njihovih potomcih ne čujemo ničesar. Poleg talentov so zeniji, Napoleon, Bismark, ki gredo čez drn in strn do svojega cilja, ki so kruti, neumljeni, pred katerimi se trese svet ali katerih nikdo ne ljubi. Zmožnosti za kako reč, poklic, se tudi podeduje. Tako vidimo, da prehaja kaka obrt, kako podjetje z očeta na sina ter da ostaje pri potomcih morda skozi celo stoletje. Živci se obrabijo največ vsled nerednega življenja, pijančevanja in seksualnih ekcesov. Zato pa vidimo 24 letne starčke. Govornik je omenjal, da zlasti slabo vpliva kava in pa čaj. To je strup, ki deluje počasni, zato priporočal le prav malo uživanje kave. Sploh ni stavil nikakih pretiranih zahtev, marveč stoji na stališču rednega, treznega, življenja in nepretiranega uživanja, dela in počitka. Le tako življenje more ohraniti živčevje zdravo ter vrniti moč. Redno življenje! Bog je vstvaril trto, ni pa ukazal Noetu, naj se upijani, upijanil se je sam. Redno, pravilno življenje, zmerno uživanje, zmernost v vsem in potreben počitek, to da živcem moč ter jih vsposoblja za stvarjanje. Popolna abstinenca je pretiranost po njegovih izjavah, priporočal je v lepih besedah redno in pametno življenje. Kar se tiče uporabe vode, je mrzla voda tista, ki daje moč in gorkoto, gorka mori... Govornik je govoril v lepi nemščini, zanimivo ter vpletal v svoj govor primere, povsem odgovarjajoče namenu.

Ko je skončal, je zel živo pohvalo. Predaval je 1 1/2 ure.

Kmetijski shod v Pevmi. — Prih. nedeljo ob 3. pop. (po blagoslovu) bude predaval pot. učitelj kmetijstva g. Ant. Štrekelj v solskih prostorih v Pevmi o vinogradništvu.

Slovenski in laški uradniki po naših sodnijah. — Vselej, kadar se oglašino o kaki reči na naših sodnijah, pride na dan odgovor v „Corrieru“. Tam odgovorom se pozna, da jih piše clovek, ki službuje sam na sodnji ali stoji njej blizu. Brani vedno laske uradnike, obrepa ga se ob Slovence. Članek v „Corrieru“ grdo gleda vsakega slovenskega uradnika na sodnijah ter izraza tako med vrstami željo, da bi gospodovali v vseh službah le Lahji. Že v zadnji številki smo omenjali na kratko zadnji tak članek v „Corrieru“, danes se vracamo k njemu. Najbolj smešno je pač, ko trdi članek, da namješčajo po naših sodnijah ljudi, ki ne znajo lasko. — Pozivljamo člankarja, naj nam naznani le enega stalno nameščenega višjega in nižjega slovenskega uradnika, ki ne zna laski! Mi vemo že naprej, da se člankar temu pozivu ne odzove, ker se ne more, ker ni nijednega takega uradnika. Pač pa je dosti laskih uradnikov v visjih in nižjih službah, ki ne znajo slovenski. To stoji, to ve dobro tudi člankar-uradnik v „Corrieru“, ali rečem ti, da mi ne porečeš, hiti praviti, da Slovenci ne znajo laski. Mi pa vemo, da znajo, in sicer znajo nekateri tako dobro, da morajo se Lahe učiti pravilne njihove materinsčine. Kar je Slovencev v boljših službah, so tam neobhodno potrebni — drugače bi jih sploh ne imenovali! Vse drugo, kar govorici člankar o favoriziranju Slovencev itd., je izmislijotina in laž.

Fa na kako stališče se postavljajo! Pravijo, da naj se le nastavlja po hribih hribovci, kjer so rojeni, v laski Gorici pa morajo biti nastavljeni le laski uradniki ter ne tuji, ki ne poznajo jezika mesta. Člankar hoče reči: med Slovenci Slovenci, med Lahji Lahji! Prav, ali v tem slučaju je udaril močno po zobeh samega sebe. Sodnije v Gorici imajo največ posla s Slovenci, tega menda ni potreba se posebej dokazovati! — zategadel je logično po stališču laskega člankarja, da ticejo v Gorico po večini le slovenski uradniki! Laski del mesta in Ločnik se skrijeta proti slovenskemu delu na sodnijah! Potemtakem bi smelo biti v Gorici na sodnijah le par laskih uradnikov, v odstotkih, vsi drugi bi morali biti Slovenci. Službe za nje bi ostale vse torej le v Furlaniji tam, kjer ni stika s Slovenci! Ali kaj vidimo? Prav narobe je. Povsodi so Lahji v ospredju in povsodi Slovenci v ozadju. Ali je to prav? Mislimo, da ne. Zato pa se homo se bavili s temi rečmi.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ vabi na letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 13. marca 1904. točno ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih

z naslednjim dnevnim redom: 1. Letno poročilo odborovo. 2. Račun za leto 1903. 3. Proračun za leto 1904. 4. Morebitni predlogi. 5. Volitev predsednika, 10 odbornikov, 3 namestnikov, 3 pregledovalcev računov in 5 razsodnikov. Opombe: Ako hoče kateri društvenik staviti pri obcnem zboru kak predlog, naj ga naznani predsedniku do 10. marca. Predsednik in odborniki morajo stanovati v Gorici (§ 31.) — K obcnemu zboru sme priti, glasovati in voliti vsak ud, ki je izpolnil 18. leto; voljen sme pa biti le polnoletnik. Volilno pravico mora vsak društvenik izkazati z društveno knjizico (§ 34.)

Romanje v Lurd. — Sedaj je tudi „Primorski list“ priobčil poziv ljubljanskega skofa za romanje v Lurd. Tako romanje bi stalo za prvi razred 420 K, za drugi 342 K, za tretji 255 K, tako približno računano. Romanjev hoče imeti skof 200 do 250. Ako se to romanje urednici, potem pojde zopet lepo stevilo tisočakov iz zepa slovenskega ljudstva. Na vseh koncih in krajih primanjkuje denarja, za prazno romanje v Lurd pa naj vrže okoli 250 oseb ven vsaka po kakih 400 K in se več, ker po poti bude treba dajati miloščine ter kupovati „spomine“. Toda morda se to romanje korenito izjalovi, ker čul se je glas, da misli francoska vlada Lourd zapreti ter menih odsloviti. Ako se to zgodi, potem bo Combes nevede dobrotnik slovenskega ljudstva, kateremu prihrani lepe tisočake. Sveda čudežev potem tudi ne bo več! Pa, ljudstvo bi hitro pozabilo Lurd, le Luka Smolnikar v Ljubljani bi bil nevoljen, ker bi ne mogel več prodajati lurske vode, ki daje baje lepe dobičke!

Proti naprednim društvom. — Vsa tista bralna in druga društva po deželi, v katerih ne komandirajo politikujoči nunci, so neprestano preganjana od strani farovških gospodov, in sicer se zaganjajo v ta društva, tudi če ne vedo očitati njim nikake reči. Si že kaj izmislijo ali pa se zlažejo kar tako na debelo, kakor znajo, potem pa čitamo po farovških listih nesramne napade na taka društva. Reči se mora, da vlada po naprednih društvih po deželi red ter da skušajo kar le mogoče zadostovati stavljeni si nalogi in vplivati blagodejno zlasti na mladino, ali vendar jih politikujoči nunci ne pustijo na miru. Kdo dela preprič po deželi, kdo razdvaja ljudstvo? Taki ljudje, ki po nevretnem nosijo črno suknjo. Pa kako so zvitil! Sami smejo po svojih društvih delati, kar hočejo. Ako se člani katoliških društev vpijanijo, je to vse v redu in nič hudega, ako se obnašajo kakor barabe, se jim dobrohotno smejejo, naprednjake pa preganjajo za vsako ničarijo ter jih obrekujejo. Ako je v kakem naprednem društvu lepo veselo ter malce poplešejo, pa čitamo v „Prismojencu“ dopis, da so naprednjaki sami pijanci in plesaci itd., da bi svet mislil, da je pa v katoliških društvih vse v najlepšem redu. Ali je prav obratno. Nikakega povoda nimajo nastopati

proti društvom, ali vendarle nastopajo, ker hočejo imeti ljudstvo ne um n o. Bojijo se, da bi se ljudem oči odprle, zato taka gonja proti naprednim društvom. Potrebujemo le tepce in fanatične divjake, kakoršne res vzgajajo po svojih društvih, kajti le taki morejo biti verni njihovi pristasi in izmozgovno orodje!

Ali vsa ta gonja je brezvspešna. Glasovi, ki prihajajo o njej v javnost, pričajo dovolj, da stojijo napredna društva trdno ter da je proti njim vsa farška zloba nič. Može, ki jim stojijo na čelu, imajo to zavest, da delajo dobro za ljudstvo, in ta zavest je mččan jez proti vsej hudobiji, ki se razliva iz farovžev po listih proti naprednim društvom. Vsa cast takim možem, naj le vstrajajo še naprej! Rodoljubi, snujte povsodi napredna bralna in slična društva!

Dovozna cesta iz Solkana na novi keledvor. — Načrt je sprejet. Ta cesta se izvrši na državne troške. Ekspropriacija zemljišč za to cesto se izvrši najbrže koncem marca.

Dva gosp. nunca. — Pišejo nam: „Lepa je tista pesem: „Tam onostran potoka“... Od tam nekje je prijezdnil „na planino“ suhi gospod. Po poti je šel nekdo v brda. Umika se, umika se, ali konj gre le proti njemu. Slednjic pa začne posvečeni mož popotnega cloveka zmerjati ter ga pahne z nogo v grivo. Pravijo, da je šel obiskat tisto Pepco. Pa o tem sporoči morda kdo drugi kaj! Tam pri Kobalarju pa ga je čakal nobel gospod od Matere božje, pa ne sam, bila je zraven lepa Lojzika, in tako so šli po noči domu. Na nas fante kličejo vse hudiče, sami pa tako delajo pohujšanje!“

„Kadar gre tje „po sredi,“ gre naravnost v malin. Tam pa so tudi punce fine. Na „biks“ je imel bote, frak in kano, za njim pa je prišel pod noč se oni „ta štmani gospod.“ Pravijo, da sta šla potem v Benečijo na ples. V cerkvi pa je tako zabavljanje punicam in fantom. Kaj naj si mislimo o njem?“

Trentar Abram je povedal v farovškem listu, da se počuti dobro v Trenti ter da ne misli priti v Kromberg. Nekako veselega se dela, tako čudno veselega, da bi skoro mislili, da je to veselje prisiljeno! Morda pa je Kromberg — splaval po vodi in ostala je Trenta! Njegova izpoved, da se počuti v Trenti dobro ter da je ne namerava zapustiti, pa jomljemo v ostalem na znanje; pride prav, kadar bo silil iz Trente kam drugam. Danes mu povemo se to, da se ga je neki duhovnik v bližini pošteno bal, njega, razgrajaca in kalica miru ter zapeljivca ljudstva, pa se je gotovo potolažen oddahnil, ko je bral njegov dopis, da ga ne bo iz Trente.

V Šempasu čakajo novih občinskih volitev, katerih pa le še noče biti. Volitev novega starasinstva je bila v letu 1902. meseca decembra. G. zupnik Grča ni bil izvoljen v

(Dalje v prilogi.)

Ob tej misli se mu povrne vsa njegova dobrotljivost. Obrne se k ranjencu, ki je opazoval različne izraze na njegovem obličju, mu poda roko in pravi:

»Pojd, tako te ne maram pustiti na cedilu. Opri se na me in vrni se v tabor!«

»Da,« pravi ranjenec, ki je težko veroval v toliko velikodušnost, »ali pa me ne daste obesiti?«

»Mojo besedo imaš,« pravi d'Artagnan, »in drugič ti podarjam življenje.«

Ranjeneč s trudom poklekne in svojemu rešilcu opetovano poljubi noge. Toda d'Artagnan, ki ni imel več povoda, da bi ostajal v toliki sovražnikovi bližini, prekine njegovo zahvaljevanje.

Cardist, ki se je vrnil pri prvi salvi, je javil smrt svojih tovarišev. Zato se pri polku silno začudijo in objednem razvesele, ko zagledajo mladega moža zdravega in nepoškodovanega.

D'Artagnan opraviči rano svojega tovariša z napadom, ki si ga izmisli. Nato pripoveduje o smrti drugega gardista in o nevarnostih, v katerih so bili. Ta povest provzroči zanj resničen triumf. Vsa armada govori cel dan o tej ekspediciji, in Monsieur mu sporoči mnogo laskavih besed.

Kakor sprejme vsako dobro dejanje svoje plačilo, tako je prejel tudi d'Artagnan svoj izgubljeni mir. Res je mislil d'Artagnan, da more biti zdaj miren, ker je bil jeden njegovih sovražnikov mrtev in drugi udan njemu.

Ta mir je bil dokaz, da d'Artagnan mlady še vedno se pozna.

XII.

Arjousko vino.

Po skoro brezupnih poročilih o kralju se je pričela razširjati v taboru govoriga o njegovem okre-

vanju; in ker se mu je zelo mudilo, prisostvovati osebno obleganju, se je govorilo, da se odpravi na pot takoj, kakor hitro mu bo mogoče zajahati konja.

Monsieur, ki je vedel, da more stopiti na njegovo mesto danes ali jutri vojvoda d'Angoulême, Bassompierre ali Schomberg, ki so tekmovali za prvenstvo, je opravil med tem časom malo, izgubljal dneve s poskusi in ni upal nikakega večjega podjetja, da bi pregnal Angleže z otoka Ré, kjer so še vedno oblegali trdnjavo Saint-Martin in fort La Prée, dočim so Francozi oblegali La Rochelle.

D'Artagnan je postal, kakor smo rekli in kakor bi se zgodilo pri vsaki prešli in navidezno izginili nevarnosti, zopet miren; vznemirjalo ga je samo še to, da še vedno ni dobil nikakih poročil od svojih prijateljev.

Toda neko jutro v pričetku novembra mu je vse pojasnilo pismo, datirano iz Villeroi:

»Gospod d'Artagnan!

»Gospodje Athos, Porthos in Aramis so napravili pri meni veselo partijo in ko so bili nekoliko razvneti, so tako razsajali, da jim je naložil glavni jetničar, zelo strog mož, nekuj dnij zapora; toda izvršuje njihovo povelje, katero so mi dali, Vam vendar pošiljam dvanajst steklenic svojega arjouskega vina, ki jim je zelo ugajalo: želijo, da pijete na njihovo zdravje to vino, ki se jim je tako priljubilo.

»Storil sem, gospod, in ostajam z največjim spoštovanjem

»Vaš zelo udani in pokorni sluga

»Godeau,

»krčmar gospodov mušketirjev.«

»Hvala Bogu!« vsklikne d'Artagnan, »spominjajo se me pri svojih zabavah, kakor se jih spominjam jaz v svoji zupučenosti. Gotovo hočem piti na njihovo

zdravje, in sicer iz dna srca; toda sam ne bom pil.«

In d'Artagnan odhiti k dvema gardistoma, s katerima je občeval bolj prijateljsko kakor z drugimi, da ju povabi, naj prideta pit k njemu to šarmantno arjousko vino, ki mu je prav kar došlo iz Villeroi. Jeden izmed gardistov je bil že povabljen za isti večer, drugi za prihodnji dan: odložijo se torej za pojutrišnjem.

Prišedši domov pošlje torej d'Artagnan svojih dvanajst steklenic vina v krčmo gardistov in zapove, naj ga skrbno shranijo. Ker je imela biti pijača združena z obedom in se torej vršiti opoludne, odpošlje d'Artagnan prazničnega dne Plancheta že ob devetih dopoludne, da pripravi vse potrebno.

Posonen na čast hišnika, do katere je prišel, je Planchet kot inteligenten mož mislil na to, da bo imel vse pripravljeno; v ta namen si vzame za pomoč slugo jednega izmed gostov svojega gospoda, imenoma Fourreau, in navideznega vojaka, ki je hotel usmrtiti d'Artagnana. Poslednji, ki ni pripadal nobeni četi, je vstopil potem, ko mu je podaril d'Artagnan življenje, pri njem, ali bolje pri Planchetu v službo.

Čas obeda se približa, gosta prideta, sedeta, in jedi prično prihajati na mizo. Planchet je stregel s servijeto pod pazduho; Fourreau je odpiral steklenice, in Brisemont, tako se je imenoval okrevajoči, je vlival vino, ki je trpelo, kakor se je zdelo, vsled tresenja pri prevažanju, v bokaie. Prva steklenica vina je imela na dnu precej kalno goščo, Brisemont izlije ostanek v kozarec, in d'Artagnan mu dovoli, da ga izpije, kajti revež še vedno ni imel mnogo močij.

(Dalje pride)

Vojna med Rusi in Japonci.

Proti kršenju mednarodnega prava.

Minister zunanjih del grof Lambsdorff je razposlal velesilam posebno noto, v kateri protestira proti kršenju mednarodnega prava, ki jih je zakrivila Japonska. Lambsdorff konstatuje med drugim naslednja fakta: 1. Japonci so izkrcali svojo armado v Koreji, da bi bil korejski cesar razglasil, da ostane nevtralen; 2. Japonci so, ne da bi bili Rusiji nepovedali vojno ali podali kak ultimatum, 8. februarja zavratno napadli rusko brodoge tri dni prej, nego bi smeli; 3. Ne meneče se za mednarodno pravo, ki določa da je trgovskim ladjam pustiti primeren rok za odhod, so Japonci napadli različne ruske trgovske ladje; 4. Korejskemu cesarju so Japonci naznanili, da so samolastno prevzeli vso upravo njegove države in zahtevajo, da se cesar pokorava njihovim ukazom, sicer zavzemo njegovo palačo in se polaste njegove osebe; 5. Ruskemu zastopniku v Soueulu so Japonci naznanili, da mora nemudoma zapustiti Korejo. — Razglasenje te note je se pomnožilo itak veliko razburjenje prebivalstva in je vse edino, da mora Rusija Japonce neusmiljeno kaznovati. Požrtvovalnost naroda je čudovita. Dazila za brodoge in za ranjence kažejo, kako je ta vojna razvnela vso Rusijo.

Ruski vojni načrt.

Neki ugledni ruski državnik se je izjavil o ruskih vojnih načrtih tako-le: Zadnji uradni komunikacije glede vojnih operacij na Daljnem vstoku se mora smatrati kot zelo resen in ni smeti misliti, da se z njim hočejo samo olepsati le redko dohajajoča poročila z bojišča. Rusija dejansko res ni bila pripravljena za vojno, ker si vojne ni želela in ker je ni smatrala za možno. Šele zaljivo prekinjenje diplomatskih vezij in zahrbtni nočni napad na rusko mornarico v Port Arturu s strani Japoncev je Rusijo poučil o resnosti položaja, da se je jela oboroževati. Ker se je sklenilo, obrati v Mandžuriji tako armado, da je po človeškem razumu vsak poraz nemogoč, ne bode došlo do odločilnih akcij morda se tedne in tedne. Da, mogoče je, da se bo v to svrhu glavna masa armade začasno umaknila globoko v Mandžursko. Rusiji ni namreč leželo na hitrem, ampak na temeljitim vojevanju. Ako se enkrat operacije pričnejo, delovati morajo z uničujočo silo. Mirovanje in umikanje, da se zagotovi končni rezultat, pač ni najslabša vojna metoda in l. 1812 je donesla Rusom največjih uspehov, kar jih pozna zgodovina. Mi bomo Japonce pozno natepli, a tem temeljiteje in odločilno za vso bodočnost. V interesu cele Evrope in ne samo Rusije je, da se tartarsko-mongolskemu svetu dokaže, da je evropsko-kriščanska civilizacija nepremagljiva. Ako to stane samo 300.000 ali 400.000 mož, se ta napor pač izplača v interesu vseh Evropejcev. Mi ne zahtevamo, da bi se nas proglasilo za pionirje zapada, a posvetili bomo vse sile tej veliki misli, v svesti si, da je nam usoda že enkrat odkazala osvoboditev Evrope od mongolskega navala, katero bomo tudi sedaj z božjo pomočjo srečno izvršili.

Novoimenovani vrhovni poveljnik ruske armade na suhem na Daljnem vstoku general Kuropatkin odide šele prihodni teden na bojišče. — Grofica Bobrinska je v spremstvu več usmiljenk in postrežnic odpotovala na Bajkalsko jezero, da tam uredi vojaško preskrbovalno vzprejetišče, kjer bodo dobivali preko Bajkalskega jezera potujoči ruski vojniki toplih jedi in drugih okrepcav. — Rusi in Japonci se približujejo drug drugemu v severni Koreji. To je edina zanesljiva vest od tam. Rusi so zasedli važno postojanko Fingiana, več sto Rusov je prišlo do Kasaua. V tem mestu je vsled prihoda Rusov nastala panika; inozemci so zaprli svoje kupčije, domačini so zbežali. — V torek je odšlo 5000 mož kitajskih konjenikov na sever in sicer v Šinghajvan. — Kitajci v Mandžuriji so začeli delati Rusom težave. Aleksejev je vsled tega razglasil, da pride vsak Kitajec pred vojno sodišče, kdor se upre ruskim rekvizicijam. V Vladivostoku so bili ustreljeni trije Kitajci, ki so opustili delo pri utrdbah. V Vladivostoku je mraza — 36° C, na morju je pa tak vihar, da je 20 parobrodov pribezalo v pristan.

Kako skrbe za ruske vojake na prevažanju po sibirski železnici.

Razni japonofilski listi so širili te dni (ker že japonskih zmag slučajno ni bilo prav nič v zalogi) vesti, kolikor vojakov ruskih je zmrznilo oziroma si pokvarilo ude vsled zmrzlin na prevažanju po sibirski železnici. Tem vestem nasproti konstatuje „Ruski Invalid“, da je vsakemu vozu za tovore, določenem za 40 mož in 8 konj, železna pet, ki jo kurijo tako pridno, da se temperatura neprestano ohranja na 15 stopinj. V vagonu so tudi improvizirane klopi. Po enkrat na dan dobivajo vojaki vroče juhe in 1/4 funta mesa vsaki. Večkrat na dan dobivajo vojaki gorko vodo na razpolago, da si morejo prirejati čaj. Tudi na kruhu in konzervah ni pomanjkanja. „Ruski Invalid“ zatrja, da si gotovo ne more vsaki potnik III. razreda preskrbljati toliko udobnosti, kolikor se jih nudi ruskim vojakom na potovanju po sibirski železnici.

Petrograd 24. Iz Port Arturja javljajo današnjega dne: Ponovni napad japonskega ladjevja na Port Artur je bil odbit. Štiri japonske okropnjače in dve transportni ladji so se potopile. Ruska oklopna ladja „Retvizan“ (o kateri so japonska poročila trdila, da je bila o prvem napadu na Port Artur skoraj popolnoma uničena), se je v tej bitki proslavila.

Kdaj pride do boja na suhem?

V vojnih krogih se misli, da se sovražni armadi na suhem sprimeta šele štiri tedne pozneje, ko bodo Japonci svojo vojno silo 200.000 mož koncentrirali v Fuzanu in Gensanu. Glavne utrdbe imajo Rusi na reki Jalu. Ruska vojska je razpostavljena v nepretrgani vrsti od Mukdera do reke Jalu, da ji ni mogoče priti za hrbet. Japonci nameravajo najbrže Ruse napasti ali ob reki Jalu, ali pa priti ruski armadi za hrbet pri Mukdenu. Verjetno pa je tudi, da bodo Japonci izvršili napad na obeh krilih in obenem skušali izkrcati svoje vojaštvo zapadno od Port Artura, katerega vohče nameravajo oblegati in izolirati. V vojnih krogih pa prevladuje prepričanje, da je zavzetje Port Artura popolnoma izključeno.

Japonske ladje bežijo.

Iz Vajhajveja se poroča, da so v sredo videli iz pristanišča štiri japonske oklopnice in devet križark, ki so jadno plule proti vstoku. torej najbrže proti Nagasaki ali pa proti Saseku. Te ladje so najbrže del onega japonskega brodogeja, ki je v torek napadlo Port Artur, a je bilo strahovito poraženo. Japonsko ladjevje je, kakor se misli, zato tako hitro plulo v svoja varna pristanišča na Japonsko, ker se je nadejalo, da mu sledi rusko brodogeje. Vsekakor je moral biti japonski poraz pred Port Arturom naravnost strahovit!

Rusija kupuje nove parnike.

Iz Aten se poroča, da je ruska vlada poverila svojemu konzulu v Siro naloge, da naj stopi z grško parobrodno družbo „Moraitis“ v zvezo in od nje kupi 5 najnovejših transportnih parnikov. Rusija je baje ponudila 7.300.000 kron za parnike, vendar se družba še ni odločila, da bi jih prodala.

Brzovjake včeraj.

Iz Port Arturja se uradno poroča, da je Japonska bojna mornarica znova napadla Port Artur, a je bila grozovito poražena. 4 japonske oklopnice in 2 transportni ladji so se potopile. Ruska oklopnica „Retvizan“, ki je bila zadnjic poskodovana, se je posebno odlikovala. — Japonci so 23. t. m. poskusili prodreti s stiriimi z razstrelivom napolnjenimi ladjami v Port Artur. Ta poskus pa se je vsled opreznosti ruskega brodogeja popolnoma ponesrečil. Ladje niso napravile nobene škode, marveč so bile same uničene. Dve sta se potopili, dve sta obšliči, dve torpedovki pa so Rusi potopili. — Iz Čifu je došlo poročilo, ki potrjuje, da se Japonci v noči med torek in sredo znova napadli Port Artur, a so bili odbiti. Štiri japonske oklopnice so se potopile. — Dne 25. t. m. ob 9. uri dopoldne je bilo razglašeno brzovjavno poročilo admirala Aleksejeva na cara o bitki pri Port Arturu. Aleksejev pravi: Dne 24. ob 3. uri zjutraj je japonsko brodogeje napadlo rusko ladjo „Retvizan“ in poskusilo v portarturskem pristanu potopiti nekaj parnikov z razstrelivi. „Retvizan“ se je, podpiran po baterijah trdnjave, lotil boja. 2 japonski ladji, ki sta tekli na „Retvizana“, sta bili uničeni, ena pri gori Zolotoj, drugi pri neki skali blizu Liaotonga. Zdjaj se je „Retvizan“ lotil

japonskih torpedovk in jih pogal v beg. Ko se je zdanilo, se je videlo, da so štiri japonske ladje uničene, osem torpedovk pa beži. Japonsko mostvo je deloma utočilo, deloma se je rešilo na japonske torpedovke. Vhod v portarturski pristan je prost. Sijajna zmaga je zasluga „Retvizana“. Na ruski strani ni nikakih izgub in nič škode. Tri križarke so sovražniku sledile, a se niso bile poklicane nazaj, da preiščejo okolico Port Arturja. — Vest o sijajni zmagi Rusov pri Port Arturu je vzbudila v Londonu veliko senzacijo. Tamkajšnji listi imajo iz Čifu in iz Vajhajveja poročilo, da je japonsko brodogeje v ti bitki postalo nesposobno za boj. — „Matin“ ima obširno poročilo o bitki pri Port Arturu. Pravi, da so Rusi uničili šest japonskih bojnih ladij in dva druga parnika. „Herald“ prijavlja brzovjavko, ki pravi, da niso bili Japonci samo pri Port Arturu poraženi, nego da so Rusi tudi preprečili visti noči poskušeno izkrcanje japonskih vojakov v Societizalivu. — Narodna subskripcija za nabavo vojnih ladij je imela sijajen uspeh. Doslej je darovanih 12 milijonov rubljev. — Listi potrjujejo, da je Aleksejev zapustil Port Artur. Admiral Makarov pride menda že v nedeljo v Port Artur. — Koreja je pripoznala suvereniteto Japonske.

Petrograd 25. (Službena vest.) General Pflug javlja dne 25. t. m. iz Port Arturja: Od 1. do 3¹/₂ ure zjutraj je napadel sovražnik vnovič Port Artur, ali je bil na celej črti sijajno odbit. Posamičnosti sledijo.

Ruska požrtvovalnost.

Odbor za pomnoženje brodogeje deluje neumorno. Tri nove oklopnjače in 4 novi križarji so že pripravljene za odhod. Trgovci v Petrogradu so darovali 7 milijonov za mornariške namene. V to svrhu so jeli darovati tudi provincijalni stanovni, zemstva v Poltavi, Moskvi in Tuli so doposlala zadnje tri dni skoro cel milijon rubljev. Grofica Bobrinska odpotuje iz Moskve na Bajkalsko jezero, da zasnuje tam postaje za hranjenje vojakov, da ne bodo ista brez gorkih jedi marširali po ledu jezera. Ob enem bo grofica snovala lezarete. Vse dobrodelne institucije, vodjene od dam, so neumorno na delu s prirejanjem perila in obvez za lazarete na skrajnem vstoku. V hiši Rdečega križa je nervozno vrvenje. Tudi po privatnih hišah se shajajo znanci in znanke, kjer sivaajo za potrebe vojske. Posebno carica je pridno na delu. Ona nadzoruje prihajajoče darove in je navzoča na razdeljevanju del.

Japonci so napadli Port-Artur z nova zato, da bi spravili v bližino trdnjave razno strelivo, katero bi pogalno trdnjavo v zrak. Hoteli so posnemati Amerikance, pa se jim je vsa nakana temeljito ponesrečila.

Danes ni nikakih posebnih poročil. Okoli Port-Arturja se vršijo baje vedno boji. — Kuropatkin je rekel, da more vojna trajati 8 do 10 mesecev. — Kitajci se kažejo Rusom vedno bolj sovražne.

Japonska vojna vojna pri nas!!

Daleč, daleč gori na daljnem vstoku so trčili ljudje različnih plemen, mongolskega in kavkaškega, v divji strasti skupaj. Azijati in Evropejci se vojskujejo, in se hočejo toliko časa bojevati, dokler ne pade eden ali drugi.

Zakaj ta boj med Japonsko in Rusom? Kaj hočejo doseči? Borijo in bojujejo se, da pridejo do onega zaključka, do kojega privedejo sploh moderne vojske: zmagalet si zagotovi gospodarstvo premoč na sporni zemlji. Japonci hočejo gospodovati v svoji obširnejši domovini nad trgovino, Rusi zahtevajo isto oblast na isti zemlji. Pri vseh teh ljutih bojih je torej vedno le isto vprašanje: kdo naj v bodoče trguje? Romantične vojske so izginile, bojni vzroki sedanjega veka stoje na realnih tleh.

V tem oziru smo Avstrijci na boljšem. Ni se nam treba bojevati ne na morju ne na suhem, ni nam treba imeti ne brodogeja, ne bojnih načrtov, pri nas se rešuje stvar hitreje.

Na vprašanje: kdo naj dela kupčije v Avstriji, domačini-Avstrijci ali sosedni Ogri? se glasi vedno odgovor: Ogri!

Ako se pa stavi isto vprašanje v Budimpešti, je odgovor: kupčije naj dela Oger, ali če to še ne gre, ker nima

Oger tega ali onega blaga, potem vsak inozemec, samo Avstrijec ne!

Dokaz: Gornjeavstrijski obrtnik ima po večletnih zvezah nekaj odjemalcev na Ogerskem! Da se ne zameri gospodom Ogrom, da ne razžali njihovega narodnega ponosa, prilepi naš Gornjeavstrijec na zaboje svojega blaga mesto nemških ogerske listke. Naš so-deželan ni napravil o tem ničesar novega. Isto se prakticira pri vseh industrijskih državah sveta, francoski tovarnar, kateri pošilja svoje blago v Nemčijo, rabi vkljub vsemu šovinizmu, nemške listke, Anglež, kateri pošilja blago na Francosko, prilepi francoske vinjete itd.

Ogri pa imajo za vse in za vsako stvar svojo smer. Kar naenkrat iztaknejo, da je uporaba ogerskih vinjet na neogerskih izdelkih slepilo z namenom, ogerskega kmeta pripraviti do vere, da so to res ogerski izdelki in prepovedujejo vsled tega neogerskemu prodezentu uporabo ogerskih napisov.

Zapomnimo si: sto let je ogerski kmet, ogerski državljani kupovali blago z nemškimi, francoskimi, angleškimi vinjetami. Ničesar si ni mislil, pri tem, nasprotno, ponosen je bil na to, da dobi francosko in nemško blago, ravno tako, kakor smo žalibog mi še vedno tako najivni, da se bahamo z nakupom francoskega ali angleškega blaga, sukna itd. Naenkrat se vse izpremeni. Madžarski priganjači so toliko časa trobili ogerskemu državljanu, ogerskemu kmetu, da je sramota kupovati druge izdelke in ne ogerskih, dokler lahko rečejo madžarski prvaki: ogerski odjemalec hoče le ogersko blago in ne ogerski tovarnar ga ne sme slepiti z uporabo ogerskega jezika.

Ogerski odjemalec ni torej več »ponosen« na nemško, francosko ali angleško blago, dobro so ga obdelovali in tudi spreobrili. On hoče kupovati sedaj le ogerske izdelke, in radi tega se sme samo Oger posluževati ogerskega jezika in na svoje blago prilepljati ogerske vinjete! »Eljen«!

Tako stoje stvari, gospodje avstrijski trgovci, uradniki, državljani, dame, gospodinje, tako stoje stvari za nas tovarnarje in obrtnike, tako za naše delavce!

Kako je pa kaj z našimi odjemalci?

Da, to je pa vse nekaj drugega!! Žeromo ogersko moko, jemo jo v salonih najvišjih desetih tisoč, v sobah manjših ljudij in v kočah delavskih. V naših javnih zavodih, v naših hotelnicah, v naših vojašnicah, v naših ječah, povsod se rabi le ogersko moko.

Da, celo naš kmet, kateri ne more dobro prodati svojega žita, ker je preplavila našo domovino ogerska moka, in kateri je radi tega tudi popolnoma uničen, celo on vživa ogerske omake, ne da bi kaj mislil. Dela, ker je temu vajen, in ker ga ni človeka, kateri bi ga opozoril na to samomorilno delo.

Društva se sicer trudijo, da bi država temu prišla v okom. Enkete se skličejo, in zopet bodo druge se združile. Hodilo se bode k g. ministerstvem predsedniku, h g. železniškemu ministru. Sicer se bode napravilo od naše strani proti ogerskim tarifam par korakov, toda ogerski agentje z moko bodo vendar le živigali po celi Avstriji in to vspešno, naši veliki in mali trgovci, naša državljanska in delavska konsumna društva, naši peki, naši hotelirji in krčmarji in gospodinje bodo vendar sprejemali še nadalje ogersko moko, ne da bi mislili na to, da znižajo s tem dan na dan takemu številu davkoplačevalcev in odjemalcev zmožnost do konsumiranja in da sebi s tem škodujejo zelo mnogo dan na dan.

Je že tako, nam Avstrijcem ni druge pomoči, nego ta, da moramo vsak vinar, katerega izdamo, obrniti ne dvakrat ampak štirikrat, predno se odločimo, da ga pošljemo — če nismo ravno v to primorani — v inozemstvo, torej tudi na Ogersko.

starasinstvo, ali, kakor pravijo Šempasci, vendarle on zupanuje. Pravijo tudi, da se boji novih volitev, ali zato pa da se pripravljiva tim temeljiteje na nje. Toda tudi drugi ne spijo, in tako utegnejo biti nove volitve prav zanimive. Čas je, da bo konec zupanovanju župnika!

V **Cerknem** se je ustanovila podružnica slov. planinskega društva za cerkljanski okraj. Pravila so že potrjena, ter začne društvo prihodnji teden delovati. V nedeljo, dne 28. t. m. ob 7 uri zvečer, v gostilni g. A. Kranjca bo imela podružnica svoj I. redni občni zbor.

Nekoga trka gori na planoti. Zato je začel prepevati pesmi, in sicer je zapel „pesem stranke prava“ na Trnovem. Stranka prava na Trnovem je že res prava stranka, ali njegova stranka pa ni prava, marveč hudo napačna. Stranka prava želi miru in napredka ter lepega vedenja na trnovski planoti, oni „pevec“ pa hujaka in draži, cepi in zapeljuje, kakor bi ne smel... Za pravice vzorec imajo prav lahko naš list „Primorec“, ker piše res le resnico, farovski listi, katere priporoča on, pa so patentirani lažniki, da tim lažje ljudi poneumnjujejo. Ti možje res vzgajajo prismojence in ogojence, kar ne more biti v čast njihovemu poklicu. Tako je, dragi „Li-ksi“, kakor se je podpisal oni „pevec“ v svoji neubrani pesmi.

Hiša, ki se hoče podreti. — V ulici Dreossi gradnja hišo. Delo pa je tako, da preti vsa gradnja zdajpzdaj podreti se. Radi tega so morali vstaviti delo.

Brilante je krađla. — V prodajalnicu urarja Gregorja v Raštelu je prišla te dni neka mlada gosposko oblečena ženska ter mu ponudila v prodajo 42 lepih brilantov. Cenil jih je g. Gregor na 3000 K. Ko jo je vprašal, odkod ima te dragocenosti, mu je odgovorila, da je soproga nekoga urarja v Tratu ter da potrebuje denarja. Gregor ji je dal 100 K ter ji rekel, naj pride popoldne. Brilante je seveda obržal. Vso stvar pa je takoj naznanil policiji, in ko je prišla ona ženska popoldne ob določeni uri v prodajalnico, jo je prijel tam čakajoči redar. Na policiji je trdila, da se imenuje Corrodini, Gregorju je povedala ime Marconi, v resnici pa je ta ženska Josipina Nascimbene, ki je služila pri grofu Maninu v Pasorjanu pri Vidmu, kateremu so bili oni brilanti pred meseci ukradeni.

Slabo je prišlo v ulici Morelli predvčerašnjim 18-letni Rozaliji Bajčevi z Vrhpolja. Padla je na tla. Prihiteli so ljudje na pomoč ter poklicali redarja. Prišel je takoj mestni redar Tiberio ter peljal deklo k dr. Pontoniju, ki jej je dal prvo pomoč ter jo potem poslal v bolnišnico. Bajčeva je bila prišla v Gorico za pričo na okrajno sodnijo, pa ni imela niti krajcarja ter je trpela mrz in glad, vsled česar se je onesvestila.

Ukradeno kokoši. — Neznani tatovi so udri na dvorišče Ursule Borštnikove v

„Banzaj!“

Odprto pismo Njegovemu Veličanstvu Jacques-u I. kralju peštene Sahare.*)

Žarko solnce Tvoje slave ne razsvetljuje le Tvoje mogočne državičice, marveč pošilja tudi svoje zlate žarke preko visokega Himalaya v deželo rmenokozcev. Med Japonce si me poslal kot Svojega poročevalca, vse se klanja Tvojemu priporočilnemu pismu, vsi rmeni diplomatje in politiki mi stiskajo roke, vse čuri se mi odpirajo, in vse to je učinilo Tvoje slavno ime, ljubi mi saharaki kralj iz svetovnoznane družine milijonarskih Lebaudyjev. Tvoje slike so razstavljene po vseh kavarnah Tokia, velikanski časopis „Osaka-Asaki“ je prinesel uvodni članek, prepoln simpatij do Tvoje afrikanse majestete, kateri se imam zahvaliti, da sem bil že dvakrat povabljen v hišo japonskega admirala Togo na riz in gliste. Iz tega razvida, kako hrepené vojskujoci se Japonci po Tvojem zaveznem prijateljstvu.

Predno Ti sploh kaj svetujem, Ti hočem nekoliko opisati Japonsko državo. Japan tvorijo stiri veliki otoki in na podlagi tega zemljepisno zajamčenega dejstva, si ne moremo misliti Japonske države obstoječe iz samo treh ali pa celo petih otokov. Ako bi odsteli en otok, ali pa če bi pristeli še en otok zraven, ne bil bi več Japan Japan, kateri mora imeti le stiri velike otoke, ako

Dolgi ulici št. 74. ter jej pokradli 4 lepe kokoši v vrednosti 12 K.

Proti filokseri. — Ker se je pokazala filoksera tudi v občini Gorica, je izdal magistrat stroge odredbe za vinogradnike, katere reči s polja se ne smejo prodati itd. ter kako se je ravnati, da se filoksera še bolj ne razširi.

Oddajo se v najem elegantne mobilije, elegie-citre z notami in solo, pozlačena salonska svetilnica, ogledala, podobne, namizni prti in blazine. Tekališče Frana Josipa št. 35, II. nadstr.

Dostokrat se nudi prilika, da se iste in priporoča pri ranjenju dobro obvezo. Pri tem najbolj pravilno in skušeno sredstvo, katero vsled svojega antiseptičnega, hladečega in bolečino olajšujotega učinka zabranjuje vnetja in poprej aceli rane, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Ker se to mazilo tudi pri večletni shranitvi ne spremeni ali izgubi svojega učinka, vsaj bode isto za nepričakovane slučaje v vsaki družini vedno pripravljeno. 2

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Iz českih političnih krogov se čuje, da skliče vlada državni zbor na dan 8. marca, a samo za dva tedna in v namen, da se izvoli delegacija. Če bi se ta volitev ne dala izvršiti, namerava odgoditi zasedanje državnega zbora do jeseni.

Avstrijska delegacija. — Delegacija je nadaljevala razpravo o vojnem proračunu. Vojni minister baron Pitreich se je najprej zahvalil za dobrohotno naklonjenost v delegaciji. Zagovarjal je temeljito enotnost armade, prosil je, naj politični boji ne postanejo taki, da bi zanesli razpor v armado. Rekel je: „Skrbeli bomo za to, da se armada odtegne tem bojem; toda potrebujemo podpore politikov na shodih in vplivanja na časopise.“ Nadalje je zagovarjal enotni poveljni in službeni jezik iz čisto vojaške potrebe. Glede polkovnega jezika je rekel, da je njegova intenzivnejša gojitve potrebna že zaradi skrajšanega službovanja. V utemeljevanju svojega tajnega ukaza je rekel minister, da ni vzroka, zakaj bi se častnik ne smel oklepati narodnosti, iz katere izhaja; toda vsi častniki morajo čutiti, delovati in misliti kot častniki enotne armade. Narodni agitaciji častniki ne smejo pristopiti. Vsi častniki so brez razlike narodnosti in vere tovarisi med seboj. Glede očitanja, da minister za podčastnike ne zahteva znanja nemščine se je skliceval minister na dosedanji običaj in na potrebo dobrih, fizično in moralno zdravih podčastnikov, za kar so najboljši kmečki sinovi. Glede dvoboja je rekel minister, da se morajo v tem oziru izpremeniti čustva in nazori. Ako cerkev in državni zakoni niso mogli odpraviti dvoboja, se tudi od ministra ne more zahtevati, da s svojo besedo to doseže. V večerni seji se je sprejel izvenredni vojni proračun. Proti dovolitvi 15 milijonov

hoče sploh veljati kot zemljepisno znani Japan, in ako bi ne bilo Japana, tudi te sedanje rusko-japonske vojne ne bi bilo. To je torej pravi vzrok te bitke.

Moje studije na daljnem vztoku so me privedle do preprčanja, da je bila Japonska pred davnim časom slovenska ali vsaj slovenska naselbina; to je bilo najbrže pred onim časom, ko so prišli vsi narodi v Azijo, od koder so jo nekateri mahnili proti Evropi. Hočem ti dokazati! Najsevernejši otok se imenuje Jezo, in res so izpustili Rusi svojo jezo nad ničesar slutetim mestom Hakodate, menda zato, ker se jim ni zdelo to ime pristno slovenske korenine. Južno od Nippona je tretji otok Šikoku, kar seveda ni drugega kakor „čič čko“. Zadnji otok ima baš nasprotno, nepoetično ime Kiušiu, t. j. namreč otok „ki (je) usiv.“

Med večja mesta se prištevata Tokio, Kioto, in vsak logično misleči človek meni, da bodo sledila imena kakor Otoki, Okito, toda vara se. Pač pa je polno mest, ki kažejo, da je japonski svet vulkančen, da ima polno jam. Omenim samo: Taka-jama, To-jama, Fuj-jama, Hiy-jama, Jama-gati, Ona-jama itd. Da Japoncev se ni obližala kultura v kljub vsem trditvam angleskih in ameriških listov, dokazujejo: O-sema (!), Ta-sema, Ona-sema, Taka-sema, Naga-sema, Kumara-sema, Sim-sema, dalje Juri, Kolcwrti, Čukizaki in še več drugih.

Kar se tiče naroda japonskega, Ti sledeče poročam: Japonci so hoteli biti sami zase, in da bi jih nihče ne razumel, izmislili so si svoj jezik, namreč japonski, katerega

za nove topove so glasovali Mladofehi, Italijani in delegata Dobernigg in dr. Sylvester za nemške ljudske stranke. Proti ustanovitvi novih vojaških vzgojevališč na Ogrskem so glasovali vsi delegatje nemške ljudske stranke, nemški naprednjaki, Italijani in krščanski socialisti. Čehi so se odstranili iz dvorane.

Proračunski odsek avstrijske delegacije se je bavil nadalje z resolucijami, ki mu jih je izročil plenum. Rešila se je resolucija del. Dlužanskega glede orožnih vaj za kmečke rezerviste. Izrekla se je želja, naj bi se za časa žetve, t. j. od 15. julija do konca avgusta, rezervisti s kmetov izvzemši rokodelce, ne klicali k orožnim vajam. — Resolucija del. Klemanna in Kaiserja glede povrnitve potnih stroškov rezervistom in brambovcem se je izročila vladi v dobrohotno upoštevanje. Istotako se je pozvala vlada, naj poizveduje, ali bi ne bilo mogoče dati rodbinam k orožnim vajam poklicanih rezervistov primerne podpore. — V zadrego so prišli delegatje pri prihodnji točki. Del. Delugan je stavil namreč resolucije, naj bi se vojakom dajalo k hrani tudi vino, dočim je antialkoholčno društvo vložilo peticijo, naj se vpliva proti pijančevanju med vojaštvom. Preko Deluganove resolucije se je preslo na dnevni red, s čemer se je tudi druga peticija rešila.

Trgovinska in obrtna zbornica kranjska je izvolila — ker je dosedanjemu predsedništvu potekla funkcijska doba — predsednikom vnočit gospoda Josipa Lenarčiča, podpredsednikom pa gospoda Frana Kolmana. Provizoričnim podpredsednikom je bil izvoljen g. I. Baumgartner.

Služba božja za rusko smago na Cetinjah. — Na Cetinjah in v vseh cerkvah kneževine so se opravile slovesne službe božje za smago ruskega orožja, katerim je pristostvovala izredno velika množica naroda. Povsod je narod dal duska svojim simpatijam za Rusijo.

Zopet grozna katastrofa v Parizu. — V neki šnadstropni hiši na Boulevard Sebastopol je eksplodiral plin. V hiši so bile velike zaloge celuloide, vsled česar je bila hiša v hipu v plamenu. V petem in šestem nadstropju so vpili ljudje na balkonih na pomoč, a nihče ni mogel v hišo. Dva človeka sta zblaznila, skočila sta iz petega nadstropja ter se ubila. Nekoliko oseb so rešili na ta način, da so napravili iz balkona sosednje hiše v naglici nekaj mostič iz vrvi do balkona goreče hiše. 15 oseb je zgorelo.

Požar v Baltimore. — Dne 7. t. m. je bil v Baltimore v Ameriki velikanski požar. Par minut po 11. uri se je pripetila sredi gorečega mesta strašna razstrelba. Razstrelbi je sledilo nepopisno šumenje po zraku. Cerkev v mestu so bile polne vernikov, katerih večina se je nepopisno prestrašila. K sreči pa ni prišlo nikjer do panike, toda na stotine molilcev je bežalo iz cerkev. V par trenutkih so bile ulice polne razburjenega

tudi zelo dobro govore. Pisava tega jezika je pa tako težka, da si vsak Japonec pokvari oči in postanejo mu take, kakoršne si najbrže že zapazil pri naslikanih Japoncih, kar je pa na drugi strani velike važnosti, ker ni ga Japonca, ki bi lahko zatajil svojo japonsko mater ravno radi svojih očij ne. Kakor drugod se tudi Japonci dele v dva spola, v moški in ženski spol. Žene imajo tako majhne, nežne nožice, da je palec vsakega ruskega kozaka približno 2 $\frac{1}{2}$ krat večji. Pozdravljajo se z „Banzaj!“ ali pa s stavkom: „Si že jedel riž?“, seveda v japonskem jeziku, kajti če bi rekel to po slovenski, bi Te gledal Japonc ravno tako čudno kakor tele, kateremu bi prebiral Sofoklejevo dramo Antigono.

Posrečilo se mi je slednjic, da sem bil sprejet pri Tvojem kolegi, Mutsuhito, kralju Japonskem. Govoril sem slovenski, on ne slovenskega, tako da ni niva imela ničesar očitati in da sva se izborno razumela. Z internacionalno mimiko me je vprašal, ako mu bi hotel Ti poslati dobrega diplomata in politika. Lahko mu vstrežeš, dragi mi saharaki cesar, toda ne pošiljaj mu kamele, ker teh ima še preveč mikado na svojem dvoru. Pri slovesu mi je izročil tri vreče riža, pozdrav Tebi in sedem papirnatih pihalk.

Kakor kralj sam ne zna nobenega drugega jezika razun japonskega, se tudi drugi ne morejo naučiti drugih jezikov. Pač se je učil Ito francoski jezik, znal je že govoriti skoz nos, toda sklepaj je iz tega, da mora kot novopečeni Francoz kihati skoz usta, poslušati z očmi, sedeti na usisah, dokler se

občinstva. Takoj na to pripetila se je druga razstrelba in zrak je hipoma napolnjen z dimom in iskrami. Nad mestom je plaval velikanski oblak dima, kateri se je hitro premikal proti severu. V zraku so letali komadi ploščatih streh in na zemljo je deževalo isker in ogorkov. Kmalo potem sledili sta se dve razstrelbi in na tisoče ljudi je hitelo proti mestu požara. Vendar se pa požaru ni bilo mogoče približati. Celo policaji so se morali umakniti neznosni vročini in padajočim iskram. Razstrelba je sledila razstrelbi, toda niti gasilci sami niso vedeli, kje so se pripetile razstrelbe, kajti povsodi je šumelo in gromelo. Opustošenje, katero je napravil ogenj po devetindvajseturnem divjanju, je uprav grozno. Trgovski del mesta je v razvalinah. Kamorkoli se človek ozre, opazi le črne ruševine na mestu, kjer so bile preje nastajene največje trgovske trdke. Zgorelo je 75 četverkotnih blokov in nad 2500 hiš je razdejanih. Vsa mesta so brzobjavnim potom obljubila pomoči, kolikor je nesrečno mesto potrebuje. Kljub temu bodo pa katastrofo dolgo časa občutili, kajti nad 50.000 ljudi je zgubilo svoj zaslužek in kruh in mnogo trgovcev finančno ne bode več okrevalo. 200 milijonov dolarjev je škode. Srečo v nesreči zamoremo smatrati, da ni bilo mnogo ljudi vsmrtenih. V kolikor je dosedaj znano, bil je v jeden gasilec iz Yorka. Pa., usmrten, dočim je kakih 50 ljudi lahko ranjenih.

Sienkiewicz Lvovski častni meščan. — Te dni se je odpeljala iz Lvova deputacija, obstoječa iz župana dr. Malachovskega, podžupana Cincheinskega in državnega poslanca dr. Glombinskega v Krakov, da izroči pisatelju Sienkiewiczu diplomo častnega meščanstva.

Obsojen radi poneverjenja. — Po dvodnevni razpravi je bil bivši odvetnik dr. Emil Gutman na Dunaju radi poneverjenja 80.000 K obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Germanizacija Dalmacije. — Zadorski „Narodni List“ donosa vest, da je prišel pred kratkim na dalmatinsko namestništvo Nemeč dr. A. Rankin iz Kirchdorfa; a zdaj je imenovan zopet Nemeč, Viktor pl. Prüger. Ta Prüger je bil gojenec „Teresianuma“ in v Zadar je prišel na izrazito željo dr. a Koerberja, ki hoče Dalmacijo osrečiti z nemškimi uradniki. Vsi ti nemški uradniki niso drugo nego pionirji germanizacije po želji Koerberjevega sistema.

Koliko je v Nemčiji Slovanov? — Po zadnji statistiki je v Nemčiji 51.832.131 duš, ki govore nemški. 258.137 se je izjavilo za dva materina jezika: nemški in kateri slovenski jezik. Med temi je bilo največ Poljakov: okolo 200.000, a najmanj Rusov: kakih 2000. Ljudij, ki so prijavili kak drug in ne nemski materini jezik, je bilo 3.645.103 duše. Poljakov je v Nemčiji 3.086.489 duš, Kasubov 100.213, lužičkih Srbov 93.032, a 9617 Rusov. Posebno pozornost obrača nase število Kasubov. V zadnji čas so jim nemški slavisti določili veliko manje število, nego je izkazuje oficijelna statistika. Lužički Srbi propadajo celo v onih krajih, kjer niso oficijelno tlačeni, kakor na pr. v Saksonski. Zanimivo je tudi to, da je v Nemčiji okolo 117.000 Čehov.

ni popolnoma zmesal in sicer k svoji sreči, ker ravno radi tega je postal ena glavnih oseb na političnem polju japonskem.

Gotovo komaj čakas poročila o rusko-japonski vojni. Opozarjam Te na dve dejstvi. Rusi imajo mnogo sovražnikov. Ne delajo jim samo Japonci preglavic, ampak tudi tržaški „Piccolo“, dunajska „Preša“, „Grazer Tagblatt“, nadalje londonski „Times“, ameriški „Herald“ i. d. Danes jim pokonča ta list par ladij, ne da bi privoščil niti enemu Rusu rešitve iz morskih valov, iz vode, kateri manjka le črka „k“, da bi postala zadržna kot vodka, med tem ko so jim je uničil drugi list prejšnji dan 3475 vojakov, med tem ko jih hoče tretji drugi dan izstradati v Port-Artur-ju. Drugo dejstvo je sledeče: Na severni strani Japonske je otočje z imenom Kurili, kamor jo bodo od „kurili“ Japonci po nedobljeni zmagi. Uvažuj dejstvi in proglasi neutraliteto! Žalostno bi bilo, ako bi se spravila na Te „Preša“ in „Piccolo“ kot prijatelja in zaveznika Rusov, hudo, ako bi jo moral popihati pred Rusi kot prijatelj Japonske! Jaz nisem se izjavil Tvojega cenjenega mnenja na japonskem dvoru, katerega najbrže kmalu zapustim, ker mi dajajo le riž, riž in riž. Napotim se mogoče na Korejo, od koder dobiš moje drugo pismo.

Da bi Te Bog ohranil še mnogo let kot imenitno snov vsem humorističnim listom, da bi Ti udahnil tu pa tam dobre, boljše, najboljše ideje, zeli Ti Tvoj udani poročevalc

*) Za vsebino tega pisma je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Moje imamo pri nas v izobilici in najboljše kvalitete, ako dobimo še manjkujoče nam žito po ceni voznini v naše kraje. Na vsak način ostane delavsko plačilo in meljarina v deželi.

Radi tega je neobhodno potrebno, da se poskuša v prvič v 37 letih ločitve med nami in Ogrsko, vendar enkrat tudi vrniti to 37 letno bičanje. —

S tem poskusom se je začelo danes, ne ravno na ljubo našim velikim in malim mlinarjem, ne ravno radi tega trpečega sloja, ne, v prvi vrsti radi tega, da se odvrne to neprestano, desetletja že trajajoče grdo ravnanje s celim našim gospodarskim življenjem od naših spoštovanih gospodov sosedov.

Sicer žuga ogersko industrijsko društvo, oziroma njegova duša, gospod Moriz Gelleri, s nasprotnimi koraki, žuga s koraki, katere prakticira že dobrih 30 let in kateri ne morejo več strašiti naših industrijev.

Razveseliti nas mora, da je oni časopis, ki je tesno združen z našo centralno zvezo avstrijskih industrijev, namreč »Fremdenblatt«, že dal Morizu Gelleri-ju enak odgovor. Kar so ogerske oblasti, municipija in privatniki storili mogli v odvratanju naših industrijskih izdelkov, so že storili, in naj se mi še tako ponižamo in še tako plazimo za Ogri, vendar ne bodo odnehali od tega, da se ločijo od nas, pač pa bodo delovali v isti smeri, dokler nas ne bodo več rabili.

Ker stvari že tako stoje, je torej najbolje, da ne vtakemo glave v pesek, pač pa moramo vrniti vdar z vdarom in s temi lističi začenjamo boj proti ogerski moki in hočemo tudi na drugih poljih neprestano delovati.

Temu lističu slede drugi, ki se bodo bavili natančneje s to stvarjo. Ko izvrši to javno pojasnilo svojo nalogo, morajo zborovanja vseh producentov in konsumentov to delo nadaljevati.

Prva beseda se glasi:

Ven z ogersko moko!

»Die Arbeit«

Centralni organ avst. delodajalcev, Dunaj.

Poslano.*)

Gospodu dopisniku iz Brd v št. 15 „Gorice“

Vi, gosp. dopisnik, gotovo bivate že mnogo let med brskimi rojaki — in kot takemu brezdomno morajo biti Vam naši Brici prav dobro znani, posebno pa iz one vrste Vam ni nihče prikrit, izmed katere pravite, da je eden »Gradenskemu« grede domov na dan brezvspešne vol. zupanstva zaklical: »Obljubek ni bolan, ne potrebuje spovedi«.

Te besede, zrečene (?) na naslov moje malenkosti in objavljene v listu »Gorica« št. 15., smatram jaz za razžaljive, posebne te: »on ne potrebuje spovedi«.

Vi, g. dep. kot poročevalec teh izrazov (vsiklikov), ste bili za gotovo na pozorišču dejstva, in poznan Vam mora biti detični izzivač. Zato pozivam Vas, da blagovolite zadevno izzivalno osebo podpisnemu Vam poljubnim potom naznaniti. Ker mora biti Vam na resnicoljubju, se nadejam, da gotovo to spolnite. Sicer ostanete proti moji osebi konfuzni obrekovalci in razžaljevalci.

Krasno, dne 24. februarja 1904.

Fran Obljubek, l. r.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Trgovski pomočnik,

vešč slovenskega, italijanskega in nekoliko nemškega jezika

išče službe

mešanega ali kolonijalnega blaga.

Vač se izve pri našem upravnistvu.

Svila za bluze od 60 kr. do gl. 11:35 meter. Zadnja novost! Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Curihu. 6

Mesečne sobe

v Solkanu na lepem kraju brez prahu, z razgledom na krasen vrt, se oddajo v najem posamezno ali skupno, s pohištvom ali brez pohištva.

Naslov pové naše upravnistvo.

Tomaz Seljak

slikar in pleskar v Podmeleu priporoča se slavn. obč. za vsa v to stroko spadajoča dela.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8 priporoča

priprava belih in črnih vina iz vtipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svoje mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne »Puch« ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokoles jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavlja, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujejo vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Naznanilo.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu, da spet odprem

v soboto dne 27. t. m.

v Raštelju št. 17.

one prostore, katere sem zaprl pred dvema meseci radi popraviljanja. Skrbel bodem tudi v bodoče, da postrežem gg. odjemalcem z izvrstnimi vini in nemško kuhinjo.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Fran Lipizer,
gostilničar. ■

Razglas

Vobče znana Huberjeva gostilna v Bovecu obstoječa iz: novo urejene kuhinje, 2 sobi za goste, 3 kleti, 2 veliki dvorani, 8 spalnih sob za goste, 1 obširno dvorišče, 2 velika hleva za konje in drugo živino, 1 sadni in 1 zelenjadni vrt in nad 10 hektarov najboljših njiv in travnikov, je pod jako ugodnimi pogoji

na prodaj.

Odda se tudi ta gostilna z vsem posestvom pod ugodnimi pogoji v najem na večletno dobo.

Eventuelno se proda oziroma odda v najem tudi sama gostilna z vsemi poslopji, dvoriščem in vrti.

Pismene ali ustmene ponudbe sprejema lastnik Domicijan Huber do konca meseca marca 1904.

Domicijan Huber.

Knjigovodja

srednje starosti, izučen trgovec, zmožen slovenščine in nemščine v besedi in pisavi, želi premeniti svojo dosedanjo službo bodisi z jednako ali kot korespondent, magazinér ali potovalec. Prevzame tudi filijalko pri gradnji železnice. Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na:

M. H. 17 Gorica post. rest.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

YDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Ravnokar so izšli zemljevidi Rusko-Japonskega bojišča

v zalogi tiskarne

J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Cena 20 vin. za komad, po pošti 26. vin.

Dobivajo se v tiskarni ter vseh knjigarnah.

Aromatična esenca (Mercantonio)

Spiritozna tekočina, izdelana iz destilacije aromatičnih alpskih zeljic. Po dolgem raziskavanju je dokazano, da se isto vspešno in gotovo uporablja pri biljevanju in ogadnosti, posebno v času nosečnosti, pri črvesnem trganju, glavobolu, živčnih in histeričnih boleznih ter obvaruje pred kolero.

Lekarna G. B. Pontoni

„Pri dveh zamorcih“ — Gorica, Raštelj.

! Svoji k svojim !

Opozarjamo vsakega varčnega in rodoljubnega gospodarja, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„CROATIA“

stoječa pod pokroviteljstvom slab. in kralj. glavnega mesta Zagreba

z jamstveno glavnico 500.000 kron in temeljno glavnico 200.000 kron

sprejmlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) in premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, blago, žito, seno, slamo, blago zloženo na prostem ali v skladiščih) v zavarovanje proti ognju in strelji ob najnižji ceni in najboljšem jamstvu.

Ista posreduje posojila na nepremičnine za svoje zavarovance pri prvih denarnih zavodih. Dolžnost je vsakega dobrega Slovana zavarovati se pri domačem zavodu, če da ne gre denar v tujino.

Glavno zastopstvo za Trst, Gorisko in Istro je izročilo ravnateljstvo gosp. Ivanu Gorupu (Trst, ulica Miramar 11) svojim pravnim konzulentom v teh pokrajinah je imenovali gosp. dr. Otokarja Rybača, odvetnika v Trstu.

! Svoji k svojim !

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax.**

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopniki **Hamburg-Amerika Linie**

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mlinice ali šrange.

Zaščitna znamka: SIGOR.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterja lekarnarstva v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s "SIGOROM" namreč, iz RICHTERJEVE lekarnarstva in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterja lekarnarstvo „pri zlatem levu“

v PRAGI, Elizabethgasse č. 5.

Dobi se v lekarni

„Pri Zlatkari“ Kateri Kaster, Tolma.

Tschinkel'nov KAVIN ZDROB

(postavno zavarovan)

priznано

najbolja kavina primes

se dohiva **samo** pri jedinem

izdelovatelju

Tschinkel

v Ljubljani

in pri njegovih zastopstvih.

Največja zaloga semen,

mnogovrstne krmske, zelenjadne in cvetlične.

Edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina na drobno in na debelo. Za pristno kakovost jamči **Alojzij Korsika**, trgovski in umetni vrtnar Šelemburgove ulice št. 5. v Ljubljani. Ima tudi veliko zalogo suhih vencev in šopkov in se izdelujejo **sveži venci in šopki** s trakovi in napisi in vse v to stroko spadajoče predmete, cvetlice v loncih itd. vse po najnižjih cenah. Cenik za leto 1904 se dobi na zahtevo brezplačno. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Alojzij Korsika.

Gorica * Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastonj in postlano prosto

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Češko).

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudij vspešno rabilo **Zoltanovo mazilo** proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrstno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celo dolgoletne kopelji niso mogle pomagati.

Cena steklenice 2 K v lekarnah. Direktna poštna razpošiljatev izdelovatelja:

lekarnarja Béla Zoltán
Budimpešta.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadjno drevje z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjno drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico, svetilnice na aceten da se ulove leteči hrošči, hidravlične stiskalnice za vino, stiskalnice za vino in ovocje s diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje, stiskalnice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

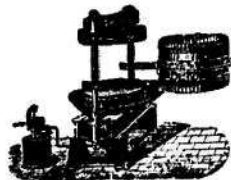
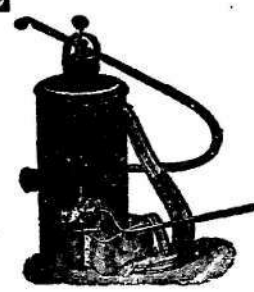
sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot zbiralnike (triere), mlaticnice, vitale (gepel) i. t. d. razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilniki zastonj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesago, ker vsled te vsake majhna ranitev lahko nastane velika, težko ozdravljiva rana. Že 40 let je odkar se imenuje mečilno mazilo, **praško domače mazilo** priznано kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celjenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanemu znesku K 3.16 se pošilja 1/2 skatljice ali K 3.36 1/2 sk., ali K 4.60 1/2 sk., ali K 4.96 1/2 sk. franko na vse postaje avstro-ogerske monarhije. — Vsi dell omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarnar „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, na voglu Spornarove ulice č. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogorske. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gllubčih, Pontoni in Gironelli.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladništvo vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!!! 129 odlikovanj !!!

Karol Angeli,
krojač in trgovec v Kanalu sprejme

dva izučena krojaška pomočnika.

Nastopi se lahko takoj.

Izvolite piti okusni kranjski

„Brinovec“.

Naročite ga pri

F. Cvek-u – Kamnik

(Kranjsko).

Sprejme se solidnega zastopnika (v Gorici) za Goriško.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike. Lastni cinkografski zavod.

Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne številke na ogled.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci, toči vedno naravna domača bela in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.

Priporoča se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Gigoj & Nemeč

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5,
Via Municipio 1 in 5.

Priporočata svojo zalogo izbornih črnih in belih vin iz najboljših isterskih, vipavskih in briskih kletij. —

Prodajata od 56 l. naprej.

Jos. Leuz,

trgovec z deželnimi pridelki v Ljubljani, Reseljnova cesta.

kupuje in prodaja, vsakovrstne deželne pridelke, kakor jedilno čebulo, semenski čebulček najlepše vrste, semenski oves, vsakovrstni krompir (za seme vnejava, zgodnji rožen, beli amerikanec) tudi na cele vagone. — Nadalje prodam 4 pare pavov, 1 in 2 leti stare.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25,000,000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000,000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.